

Slovenija brez meja

Andrej Capuder, Bogdan Kladnik, **Slovenija brez meja**. Celovec, Ljubljana, Dunaj: Mohorjeva založba, 2002, 199 str.

Z znanimi Cankarjevimi besedami iz Kurenta (»O, domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama ...«) je o naši domovini povedano že vse, povedano pa je tudi vse o pričujoči knjigi in še o mnogih drugih podobnih. Če človek zna povedati in napisati tako kot Andrej Capuder in če zna fotografirati tako kot Bogdan Kladnik, to ni težko. Ob lepoti naše domovine je to zares lahko.

Knjiga ima dva dela. V prvem, z naslovom **Iz roda v rod duh išče pot**, avtor predstavlja zgodovinski del, kjer se pred nami zvrstijo časi od geološkega nastanka Slovenije pred 400 milijoni let preko arheologije, prazgodovine in zgodovine – do razglasitve samostojne slovenske države in zadnjega desetletja v njej. Temu primerno se je krojil tudi prostor, v katerem danes bivamo Slovenci, dediči vsega, kar je bilo pred nami, podaniki vseh naštetih držav, skupaj s svojimi zgodovinskimi sosedmi, soustvarjalci sebe in svoje prihodnosti. Na tako majhnem obsegu (80 str.) je avtor obudil spomine na našo preteklost in bralcu omogočil, da jo ob prijetnem branju po svoji želji tudi obnovi.

V drugem delu, z naslovom **Hodil po zemlji sem naši**, je zapisan poučni razgled po naših deželah, po zamejstvu in zdomstvu. Ta del ima videz turističnega vodiča – ljudje, kraji, naravne in kulturne znamenitosti so prikazani kot znamenja na romanju po tej naši edinstveni deželi, kjer je na majhnem prostoru razsuto toliko raznolike lepote kot malokje drugje v Evropi. Pot avtor pričanja v oddaljenem Prekmurju in nadaljuje po Gornji in Spodnji Štajerski, Koroški, Dolenjski in Beli krajini, Notranjski, slovenskem Krasu in Primorski ter nazadnje tudi po Gorenjski in Ljubljani. Knjigo zaključuje z opisom življenja Slovencev v zamejstvu (v Trstu, na Goriškem, v Beneški Sloveniji, na Koroškem in v Porabju) ter še na nekaj straneh o Slovencih po svetu (v Severni Ameriki, Avstraliji, Argentini, Latinski Ameriki in zahodni Evropi).

Besedilo spremljajo Fotografije (z veliko začetnico) **Bogdana Kladnika** v majhnem Formatu (med besedilom) in več nepozabnih, celostranskih in dvostranskih, kot so: Budanje pod stenami Nanosa, udorna dolina Škocjanskih jam, Sorica pod Ratitovcem, rotunda v Selu v Prekmurju, kjer poteka Razširjena slovenska planinska pot, Maribor, kjer je začetek Slovenske planinske poti, pank Kralja Matjaža pod Peco, slap Rinka in Logarska dolina pod Savinjskimi Alpami, izvina rek Krke in Krupe, most čez reko Reko, Predjamski grad in Postojnska jama, police v steni Kraškega robu, Kugyjeve spomenik v Trenti, slap Savica in zima v Bohinju ter Blejski Vintgar.

Ciril Velkovrh

Povratak odpisanih

Varstvo narave, Revija za teorijo in prakso ohranjanja narave, 19. zvezek, Agencija RS za okolje, Ljubljana, 2002.

Točno deset let je, odkar smo prebirali 18. številko revije Varstvo narave. Nato so leta minevala, novih števil pa od nikoder, zato je marsikdo revijo že odpisal. Na srečo nekateri niso izgubili upanja in

navdušenja, ampak so se potrudili, da smo konec lanskega leta zopet ugledali novo številko, 19. po vrsti. Najbolj je za to zaslužen uredniški odbor z glavno in odgovorno urednico Jelko Habjan. Ponoven začetek izhajanja revije pa lepo sovпада tudi s 40-letnico te revije, ki se je ločila od do tedaj skupne revije Varstvo spomenikov.

V desetih letih neizhajanja se je močno spremenila organiziranost naravovarstvene službe v Sloveniji (področje varstva narave sedaj pokriva Zavod RS za varstvo narave), vsebinsko se je ob približevanju Evropski uniji okrepila predvsem mednarodna dejavnost, s diplomskim študijem Varstva narave dediščine narašča število strokovnjakov, kar vse kliče po specializirani reviji, ki pokriva dejavnost varstva narave. Upajmo, da z novo številko dobivamo tako revijo.

Številka je posvečena Borisu Križanu, ki je aprila 2000 za vedno zapustil vrste neutrudnih borcev za ohranitev narave. Pred tem je zbral obširno gradivo o dolini Dragonje, ki gradi večino te številke. Čeprav je večina prispevkov različnih avtorjev nastala ob grožnji gradnje vodnega zadrževalnika v tej dolini, so članki še vedno aktualni in bodo marsikomu vzpodbuda za zimsko potepanje po istrski pokrajini. Med preostalimi članki, ki

